

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2013. április 26-i ülése 10. számú napirendi pontja

Beszámoló az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) kidolgozását érintő megyei együttműködésről és stratégia dokumentum szakmai véleményezéséről

Előadó: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Közgyűlés valamennyi bizottsága.

Tisztelt Közgyűlés!

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 9/B § b) pontjának értelmében a Nemzetgazdasági Minisztérium Tervezéskoordinációért Felelős Államtitkársága a Nemzeti Tervezési Hivatal közreműködésével 2012. év elején megkezdte az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) kidolgozását. Az OFTK összeállítása során 2012. áprilisában bekérésre kerültek az ágazatok és a megyék stratégiai fejlesztési igényeire vonatkozó elképzelések, illetve az OFTK különböző munkaverziói többszöri visszamutatásra és véleményezésre megküldésre kerültek az érintett szereplők számára.

A tárcák és a megyei önkormányzatok területfejlesztési szakembereinek együttműködésével, többszöri szakmai egyeztetést követően elkészült az OFTK társadalmi egyeztetésre szánt változata.

Az OFTK célja a hazai fejlesztési célok és igények integrálása, azok területi dimenzióinak meghatározása, ami összességében a 2014-2020-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja. Az OFTK időtávja megegyezik a következő európai uniós tervezési periódussal (2014-2020), ami kiegészül egy hosszabb távú kitekintéssel 2030-ig.

Az OFTK Nemzetgazdasági Minisztérium Tervezéskoordinációért Felelős Államtitkársága és a Nemzeti Tervezési Hivatal közreműködésével elkészített munkaanyagának első szakmai egyeztetése során megfogalmazott - elsősorban Tolna megyét - érintő szakmai javaslatokat, véleményeket az előterjesztés 1. számú melléklete tartalmazza.

A területfejlesztési szakemberek közötti egyeztetést és bekért javaslatokat követően az OFTK átdolgozása megtörtént. Tolna megye fejlesztése, fejlődése érdekében képviselt módosítások, észrevételek azonban maradéktalanul nem kerültek átvezetésre az OFTK munkaanyagában ezért ismételten szakmai javaslatok, észrevételek kerültek megküldésre a Nemzetgazdasági Minisztérium részére, melyeket az előterjesztés 2. számú melléklete tartalmaz.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2020 – Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Konceptió stratégiai vitaanyaga – társadalmi egyeztetési változata megtalálható a Nemzeti Tervezési Hivatal által erre a célra létrehozott weboldalon (www.nth.gov.hu/oftk).

Az OFTK még nem került véglegesítésre és jóváhagyásra, információink szerint az Országgyűlés 2013. május végén, június elején vitatja meg és fogadja el a

dokumentumot. A szakmai anyag végleges elfogadását követően derül majd ki, hogy az általunk tett javaslatok, észrevételek közül melyek azok, amelyek a végleges dokumentumba is beemelésre kerültek, erről egy későbbi időpontban fogjuk tájékoztatni a Közgyűlést.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem az alábbi határozati javaslat elfogadását.

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés a .../2013. (IV. 26.)
közgyűlési határozata az OFTK munkaanyaga
és társadalmi egyeztetést megelőző változata
véleményezése tárgyában:**

- 1.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az OFTK munkaanyagának és társadalmi egyeztetést megelőző változatának megyei szakmai véleményezésének ismertetéséről szóló beszámolót elfogadja.
- 2.) A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése az OFTK munkaanyagának és a társadalmi egyeztetést megelőző változatának szakmai véleményezését a határozat 1. számú és 2. számú mellékletében foglalt tartalommal elfogadja.

Felelős: dr. Puskás Imre, a Közgyűlés elnöke
Határidő: 2013. április 26.

Szekszárd, 2013. április 12.

**dr. Puskás Imre
a Közgyűlés elnöke**

Szakmai vélemény

„az Országos Fejlesztési Konceptió és az Országos Területfejlesztési Konceptió megalapozása” című dokumentumhoz

Általános megállapítások, észrevételek, javaslatok:

A megküldött dokumentum terjedelmében, fejezeteiben kellően részletesen foglalkozik a stratégiai igények, célok, elképzelések országos, nemzeti szintű megjelenítésével. A dokumentum ugyanakkor tématerületeken belül kellően általános, széles mozgásteret biztosít az adott térségek, területi szintek (megyék) számára, hogy a kijelölt fejlesztési irányokon belül a területi (megyei) szinten készülő helyi erőforrásokra, adottságokra épülő területfejlesztési koncepciók stratégiai fejlesztési elképzelésinek illeszkedése biztosított legyen.

Rendkívül jó iránynak tekintjük a munkaanyag által a közmunkaprogramoknak szánt szerepét, a fejlesztési térségek meghatározását tekintve a funkcionális várostérségek (FVT) irányát.

Tolna megyét közvetlenül érintő megállapítások, észrevételek, javaslatok:

a)

A **„2.1.14 Energiafüggőség kontra fenntartható energiapolitika”** fejezetben belül enyhe utalás jelenik meg (42. oldal) arra vonatkozóan, hogy Magyarország villamosenergia-termelésének több mint 42 %-át a Paksi Atomerőmű biztosítja.

A **„5.2.7 Természeti erőforrásokra alapozott növekedés övezetei: Víz, termőföld, ásványkincs, táji érték”** fejezetben belül kartogramos megjelenítés található (164. oldal) „Értékes természeti erőforrások: bányászat és energetika” címmel, ahol véleményünk szerint nem kellő nemzetgazdasági hangsúllyal jelenik meg az atomerőmű és a tervezett erőmű és erőműfejlesztés.

Indoklás:

A Kormány **1194/2012. (VI.18)** határozatával döntött a Paksi Atomerőmű telephelyén létesülő új atomerőművi blokkal (blokkokkal) kapcsolatos további feladatok meghatározásáról. A Kormány a Paksi Atomerőmű területén létesülő új atomerőművi blokk (blokkok) megvalósítását a nemzetgazdaság szempontjából alapvetően szükséges beruházásnak tartja. A fejlesztés Tolna megye szempontjából – a nemzetgazdasági célokon túl – gazdasági és társadalmi szempontból is kiemelten fontos. A Kormányhatározat is utalást tesz arra (10. pont), hogy meg kell vizsgálni a tervezett beruházásban a magyar vállalkozások minél nagyobb mértékű részvételének lehetőségét, továbbá a határozat (13. pont) kitér a műszaki-tudományos felkészülés fontosságára, külön kutatás-fejlesztési célprogram indítására, valamint a fejlesztéshez szükséges további humán

erőforrás megteremtésére, különös tekintettel a szak-és felsőoktatási képzés fejlesztésére.

b)

A véleményezésre megküldött anyagban több utalás is található a „Duna Régió Stratégia” környezetpolitikai és gazdaságfejlesztési céljaira (20. oldal), illetve a Duna térség fejlesztésére (133. oldal). Véleményünk szerint nem kellő nemzetgazdasági hangsúllyal jelenik meg a Duna térség fejlesztése a munkaanyagban, annak egyes fejezeteiben.

Indoklás:

Az EU makro –regionális stratégiai fejlesztése (Duna Régió Stratégia) nemcsak Magyarország, de az Európai Unió számára is kulcsfontosságú. A komplex környezetpolitikai és gazdaságfejlesztési célú beavatkozások jelentős mértékben csökkentik Tolna megye országon belüli periférikus szerepéből fakadó hátrányos helyzetét. Tolna megyében a Duna menti települések és vonzáskörzetük számára a tervezet fejlesztések jelentős kitörési pontot jelentenek a gazdaságfejlesztés tekintetében.

c)

A véleményezésre megküldött munkaanyag **„2.1.17 Területileg erősen koncentrált turizmus”** fejezeten belül említés szintjén jelenik csak meg (46. oldal), hogy „a magyar gasztronómia, a bor- és pálinka kultúra világhírű”. A későbbi fejezeti részekben sem találtunk jelentősebb utalást Tolna megye és az ország szempontjából is jelentős Szekszárdi borvidékre, Tolnai borvidékre. A munkaanyagban (166. oldal) szerepel egy rekreációs körzeteket szemléltető kartogram, ahol megjelennek a borvidékek. Sajnálatos, hogy a kartogram semmilyen megkülönböztetést nem tesz borvidék és borvidék között. Szerencsés lenne a borvidékek kartogramos megjelenítését átgondolni, valamint a jelentősebb borvidékeket külön kiemelni.

d)

A **„5.2.7 Természeti erőforrásokra alapozott növekedés övezetei: Víz, termőföld, ásványkincs, táji érték”** fejezeten belül kartogramos megjelenítés található (164. oldal) „Értékes természeti erőforrások: bányászat és energetika” címmel, ahol véleményünk szerint megjelenik érintőlegesen Tolna megye szempontjából Nagymányok, mint ásványi nyersanyag (szén) gazdálkodási térség. A dokumentumban azonban nem találtunk egyértelmű stratégiai utalást arra, hogy nemzetgazdasági szinten az ásványi nyersanyagok újbóli bányászatára, feldolgozására megindul az újraiparosítás. A főbb irányokat ezen a területen fontos lenne szerepeltetni, hiszen az érintett térségek gazdaságfejlesztésére, foglalkoztatottságára komoly hatást gyakorol.

e)

A megyét érintő egy oldalas fejezetben a „Pozicionálás” részben kérnénk módosítani a „torzítja a megye gazdasági mutatóit” szövegrészt a **téríti el a megye gazdasági mutatóit** szövegrészre. a „Fejlesztési irányok” részben kérjük módosítani a „műszaki felsőfokú képzés (villamos mérnök) indítása” szövegrészt a **Paksi Atomerőmű fejlesztéséhez kapcsolódó szak- és felsőoktatási képzés biztosítása** szövegrészre.

f)

A munkaanyagban „**5.5 Összekapcsolt terek: az elérhetőség megújuló rendszere**” fejezeten belül (182. oldal) „A közlekedési hálózatok térszerkezete” elnevezésű kartogramon ábrázolt tervezett nagysebességű vasút úgy jelenik meg, hogy Tolna megye határát súrolja. Ismereteink szerint több alternatíva is vizsgálat tárgya, de mindenképpen indokolt a hálózatba a Pécs-Dombóvár-Tamási tengely bekapcsolása. A Tamási kistérség periférikus elszigeteltségét a 2030-ig tervezett gyorsforgalmi úthálózat sem fogja érdemben javítani, ezért különösen kívánatos Tolna megye szempontjából, hogy a vasúthálózat fejlesztése érintse Dombóvár-Tamási térségét.

Szakmai vélemény

„az Országos Fejlesztési koncepció és az Országos Területfejlesztési koncepció” társadalmi egyeztetést megelőző változata című dokumentumhoz

Általános megállapítások, észrevételek, javaslatok:

Véleményünk szerint a beérkezett javaslatokkal átdolgozott társadalmi egyeztetést megelőző munkaanyag egy sokkal alaposabb, a területi szintek véleményét is részben megjelenítő társadalmasításra alkalmas dokumentum.

Tolna megyét közvetlenül érintő megállapítások, észrevételek, javaslatok:

a)

Kérésünk ellenére az OFK és OTK társadalmasítási változat I. rész munkaanyagában a 45. oldalon **2.1.10 Energiafüggőség kontra fenntartható energiapolitika fejezet** és OFK és OTK társadalmasítási változat II. rész munkaanyagában a **4.7.2 Klímapolitika és energiabiztonság fejezet** érdemben nem foglalkozik a Paksi Atomerőmű jövőbeli fejlesztésével. A nemzetgazdasági szempontból alapvetően szükséges beruházást szükséges lenne a Nemzeti Fejlesztés 2020-ban szerepeltetni.

Indoklás:

A Kormány **1194/2012. (VI.18)** határozatával döntött a Paksi Atomerőmű telephelyén létesülő új atomerőművi blokkal (blokkokkal) kapcsolatos további feladatok meghatározásáról. A Kormány a Paksi Atomerőmű területén létesülő új atomerőművi blokk (blokkok) megvalósítását a nemzetgazdaság szempontjából alapvetően szükséges beruházásnak tartja. A fejlesztés Tolna megye szempontjából – a nemzetgazdasági célokon túl – gazdasági és társadalmi szempontból is kiemelten fontos. A Kormányhatározat is utalást tesz arra (10. pont), hogy meg kell vizsgálni a tervezett beruházásban a magyar vállalkozások minél nagyobb mértékű részvételének lehetőségét, továbbá a határozat (13. pont) kitér a műszaki-tudományos felkészülés fontosságára, külön kutatás-fejlesztési célprogram indítására, valamint a fejlesztéshez szükséges további humán erőforrás megteremtésére, különös tekintettel a szak-és felsőoktatási képzés fejlesztésére.

b)

A véleményezésre megküldött anyagban kevés utalás található a „Duna Régió Stratégia” környezetpolitikai és gazdaságfejlesztési céljaira, illetve a Duna térség fejlesztésére. Véleményünk szerint a korábbi munkaanyaghoz képest is kevesebb hangsúlyt kap az EU makro- regionális stratégiája, ami a magyar elnökség egyik legnagyobb sikere.

Indoklás:

Az EU makro –regionális stratégiai fejlesztése (Duna Régió Stratégia) nemcsak Magyarország, de az Európai Unió számára is kulcsfontosságú. A komplex környezetpolitikai és gazdaságfejlesztési célú beavatkozások jelentős mértékben csökkentik Tolna megye országon belüli periférikus szerepéből fakadó hátrányos helyzetét. Tolna megyében a Duna menti települések és vonzáskörzetük számára a tervezett fejlesztések jelentős kitörési pontot jelentenek a gazdaságfejlesztés tekintetében.

A Duna Régió Stratégiát nem csak részletesebben kellene szerepeltetni a Nemzeti Fejlesztés 2020 munkaanyagban, hanem lehetséges nemzetgazdasági jelentősége miatt (a Duna Magyarország legjelentősebb folyója, amely a klímaváltozás hosszabb távú hatásait is figyelembe véve, szinte egyedülként a tranzit hajóforgalmat biztosítani tudja) **indokolt lenne az ország szempontjából kiemelt fejlesztések közé sorolni.** Tolna megye vonatkozásában a megyére elkészített helyzetfeltáró dokumentum alapján úgy ítéljük meg, hogy a Paksi Atomerőmű új blokk(ok) megépítése és a Duna Régió Stratégia jelenti a kiemelt fejlesztéseket.

A Duna Régió Stratégia megvalósításával a Duna térsége a Balaton térségéhez hasonlóan kiemelt fejlesztési térséggé válhat. Lehetőség nyílna arra is, hogy a Sió- csatorna komplex fejlesztésével a két kiemelt térséget összekapcsoljuk, ezáltal az ország legjelentősebb folyóját és állóvizét egy hálózatba (turisztikai, gazdasági) tudjuk kapcsolni.

c)

A véleményezésre megküldött munkaanyag a nagyvárosok (megyeszékhelyek) rövid bemutatását is tartalmazza. Javasoljuk, hogy Szekszárd esetében az alábbi jellemzés kerüljön be az anyagba:

„Szekszárd adottságait és történelmi hagyományait tekintve méltán viseli a **„bor és a kultúra városa”** címet, de jelentős mértékben támaszkodhat a tejipar, borászat, textilipar, fémfeldolgozó-ipar, építőipar húzóágazataira, valamint a tudás alapú iparágak és az autóipari fejlesztések terén elért eredményeire is. Új közlekedési csomópontként (M6-M9) logisztikai központtá válhat és látogatottsága a minőségi (bor-, öko-, vadász-, vízi) turizmusra irányuló fejlesztésekkel növekedhet. Közvetlen városi vonzáskörzete kiegészül a Szekszárdi-Geresdi-dombság, Sárköz és kisebb részben a Völgység vidéki területeivel, illetve hatása a Duna-mentén Pakstól-Mohácsig érezhető.”